

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábas polttonr egyszeri hirdetésnél 18 fillér, többhözúri hirdetésnél 14 fillér. — Hivatalos hirdetésnek minden szó 4 fillér. — Hirdetések és díjak HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő: ÉLES KÁROLY.		A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk. Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők. Kéziratokat nem küldünk vissza.
Egész évre	8 kor.	Laptulajdonos és kiadó: HORVÁT GÁBOR.		
Fél évre	4 kor.			
Negyed évre	2 kor.			
Egyes szám ára 20 fillér.				

A községi iskolaszék.

Mult cikkünkben azokról az iskolai hiányokról szoltunk, amelyek városunk elemi iskolájában fordulnak elő s amelyek ennél fogva a római katolikus iskolaszék hatáskörébe tartoznak. Most röviden azokra a tennivalókra mutatunk rá, amelyek a másik, a szintén újjáalakított községi jellegű iskolaszékre várnak.

Mint tudjuk, ennek hatásköre a kisdedovóra és a felső leányiskolára terjed ki. Ez intézetek még nagyobb kötelességeket rónak iskolaszékünkre, mint az elemi iskola. Mert ezek az intézetek ma olyan alacsony színvonalon állanak, hogy ezen tovább is megtúrni: merénylet és bűn legdrágább kincsünk, gyermekeink ellen.

A kisdedovó olyan helyiségben van, hogy talán legjobb volna egyszerűen bezárni. Meg is látszik ez a gyereksereg. Intelligens szülő alig adja be gyermekét, mert nem kockáztatja legdrágább kincsének egészségét és életét, az meg szinte szerencse, hogy alsó néposztályunk — nem kényszerítve belső osztóntól — idegenkedik a kisdedovótól. Mert ha ezek is seregesen keresnek föl, bizony elrettentő állapotok keletkeznek, bár a kisdedek két harmadát egyszerűen vissza kellene utasítani.

Egészen új épület kell a kisdedovónak, nem is egy, hanem kettő, mint ezt a közigazgatási bizottság évről-évre sürgeti.

A felső népiskolák tisztára elvesztették gyökerüket. Nincs létjoguk és sehogysé illenek bele iskolai szervezeteinkbe. Ezt az itéletet nem kisebb tesztilet mondotta ki rájuk, mint a még Csáky miniszter által összehívott ankét, amelyben éppen vármegyénk érdemes tanfelügyelője, Ruzsicska Kálmán dr. volt e kérdés előadója.

A sümegi felső leányiskola emellett még ferde irányba is tevedt, olyanba, amit az ilyen kis leánykák bámulatos szorgalma sem bír meg. Tanítóterve és könyvei ott mozognak a polgári és felsőbb leányiskolák (hatosztályú női középiskola!) között s nem egyszer hallottunk ottan a vizsgálatokon olyan anyagot is, amely középiskolák tanárai szerint a gimnázium V-VI. osztályában fordul csak elő Ennek pedig oka az a bizonytalan, az a se ide, se oda helyzet, amelyben ezek az iskolák nyögnek. A nehéz studiumokat százszor nehezebbé teszi az, hogy az iskola kellő szemléltető eszközzel nem rendelkezik. A tanulónak így nélkülöznie kell az ismeretszerzés legfontosabb és legfőbb eszközét, a szemléltetést. A tudományokat pusztán a könyvből kell tanulniok, a természettan és rajz, a kémia nagy részét könyvből, élő magolással, éjjelt nappallá tevő szorgalommal s akkora energiával, amilyen csak 12-14 éves leánykákban lakozik.

És mégis mi ez a tanulás? Füst és pára, elröppen, mert nem igazi ismeret, hanem szóhalmaz.

Mi itt a tennivaló? Természetesen kinálkozik a felelet: föl kell szerelni az iskolákat szertárakkal. Ugy ám, de se hely, se pénz. Legalább abban a meggyőződésben vagyok, hogy az alap karmatai az átalakítás és felszerelés több ezer koronára rugó költségeit sehogysé sem bírnák meg. Hogy a város pótolja, arra gondolni is vakmerőség.

Egyedül való orvosszer: a felső leányiskolát polgárvá kell átalakítani, mint ez már majdnem valamennyivel megtörtént, úgy hogy az országban alig van néhány felső leányiskolai intézet.

Persze, ez még több költségbe kerül. Honnan, miből? A város egy fillért sem áldozhat, a zárdakérdés — több mint bizonyos — a kutba esett, így nincs más hátra: meg kell indítani az eljárást az államosítás érdekében.

Ebben a dologban az első kérdés ismét a zárdügyi hivatalos eldöntése. Tovább várni pedig lehetetlen. Ezt sürgecsék hát az iskolaszékek és a város, mert addig meg van kötve az iskola fejlesztésének hosszú idő óta vajudó kérdése.

A reformokra pedig égető szükség van. Különben áldott emlékü Ramassetterünk letekintve az égből, jogosan fól-sóhajthat:

— Alapítványaim kufárok kezébe kerültek.

Csotos Péter.

— A Sümeg és Vidéke eredeti tárcája. —

Az öreg Csotos Péter vagyonát jó félmillióra becsülték. Óriási vagyon az olyan ember kezében, aki közönséges parasztsorban született, ki csak vasárnap délután jár kék dolmányban s aki a foghagyás piritóst tartja a gasztronómia remekének. A rengeteg vagyont ő maga szerezte. Vegyesen: eszével és kezével. Negyvenéves háborut viselt azért a háromezer hold földért, amit szerzett. Meg lehetett elégedve a hadi zsákmánnyal. Aminthogy meg is volt.

De életének alkonyában mintha a jó Isten elfordította volna róla a szemét. Már nagyon is sulyosan látogatta meg. Özvegyen maradt egyetlen diák fiával s egy évre rá az a szorgalmas, derék szép fiú is meghalt.

De ez a rettenetes csapás sem tört meg az erős, energikus lelket. A fatalizmus engesztelő régióban húzta meg magát. Ennek így kellett lenni. Ez így volt megírva...

A munkát csak úgy végezte, mint azelőtt. A gazdaasszonya, ki kissé zsémbes, nyeltes aszszony volt, gyakran vetette fel a kérdést:

— Ugyan kiért töri magát?

Az öreg jóízűen válaszolt:

— Csak azért, hogy legyen.

Egy meleg nyári napon, úgy két héttel Péter Pál előtt az öreg Csotos a tanyáról jött haza rendes, könnyű parasztszekéren. Az uton egy borotvált képű fiatal ember, kinek poros ruhája

elárulta, hogy messziről jön gyalogosan, megszólította.

— Bácsi, kérem nem venne föl engem?

— Szivesen, tessék fölugrani.

A fiatal színész a jövő pillanatban már ott állt a pokróccal leterített szénaúléson. Beszédbe elegyedtek.

— Hová tetszenék igyekezni? — kérdezte Csotos Péter.

— Gyomára.

— Tyűh, az még jó oda van. Jó szekérrel is legalább négy óra járás. Velem a feleutjáig eljöhök.

— Köszönöm szépen.

— Aztán, ha nem sérteném meg kérdésemmel, mi járatban lenne Gyomán?

— Hát az úgy van, bácsi — válaszolta — hogy én színész vagyok.

— Ugy? Ámbár sejtettem némileg, mint hogy borotvált ábrázatot tetszik viselni. Hol tetszett tanulni a mesterséget?

— A színész, ki jóízű, vidám fiú volt, mosolyogva válaszolt:

— Nem tanulni kell azt bácsi, hanem tudni. A kutyát se tanítják ugatni, mégis tud.

— Az már szent igaz. De azért mégis járt iskolákat?

— Hogyne! Diák voltam Halason.

— Halason? — kérdezte az öreg, önkénytelenül nagyot rántva a gyepűn.

— Ott.

Csotos Péter arcát nagy szomorúság lepte el.

— Hej! — sóhajtott — az én fiam is halasi diák volt. Most nyolc esztendeje, hogy eltemettük.

A színész nyugtalanul nézett az öregre.

— Csak nem Csotos Imrénék hitták? — kérdezte izgatottan.

— De bizony úgy hitták az istenadtát.

— No hát, az nekem iskolatársam volt, a legjobb pájtásom. Sohasem volt nem is lesz olyan igaz barátom. És hogy tanult! Tudja-e uram, hogy rajta kívül senki sem tudta a görög rendhagyó ígékét.

— Ugyan? — kérdezte az öreg.

— Senki! Esküszöm önnek.

Az öreg Csotos arcát valami különös büszke kifejezés lepte el azok miatt a görög rendhagyó ígék miatt, amikről igazán nem tudta, hogy mi fán teremnek. De bezzeg tudta a fia.

A színész kifogyhatatlan volt elhunyt barátjainak magasztalásában Szavából őszinte melegség áradt elő, mi az apát rendkívül boldoggá tette. Elhallgatta volna napestig, reggelig.

— De jó tette, hogy felekedett a kocsimra. Ha nem sértem meg, mi is a becsületes neve.

— Térey Károly?

— Ugy? Nohát az Isten tartsa meg. Most már egy-két napra csak nálam marad vendégnek?

— Nem lehet, kérem, szivesen tenném, már csak azért is, mert az Imre apja.

Térey Károly aztán hosszasan elmagyarázta neki, hogy gyalogszerrel indult, milyen fontos oka van: a szintársulat megbukott. Nem tudnak eljönni onnan, ahol vannak. Neki ennél fogva

A múlt év kivándorlói.

Az egyesült államok híres „Immigration Office”-ja most teszi közzé a statisztikai kimutatást a múlt évi bevándorlásról.

Szomorú egy statisztika.

Maga Amerika is tiltakozik már a bevándorlás ellen és egyre másra hozza a törvényeket, hogy némileg korlátozassa a beözölést. Egy törvényben kimondta, hogy csak irni és olvasni tudók vándorolhatnak be, más törvény pedig bizonyos mennyiségű pénz felmutatását követeli a bevándorlótól. Nem sokat használt, mert a statisztika szerint évről évre nő a bevándorlók száma, egészben is, arányokban is egyes országokat tekintve. És mi vagyunk a második az arányok sorrendjében. Csak Olaszország vezet előttünk, de utána mi vagyunk az elsők. Nem sok büszkeség van a szavunkban, több a keserűség.

Itt a statisztika:

Bevándorolt összesen 1903-ban: 857.000 ember, ebből mi adtuk Amerikának 206.000-et. Ezelőtt 43 évvel csak 13 ember vándorolt ki. Ezt azért említjük, hogy az arány kilométerenként. Gyönyörű haladás. Negyvenhárom év alatt 16.000 % emelkedés. Ez a statisztika.

Sok év óta a tudósok, az írók, a statisztikusok, a kormány és a politikusok a kivándorlás okait keresik. Egész irodalma van ennek a témának. Meg is találták az okait, hisz mi sem könnyebb, mint azt megtalálni. De azt a másik problémát t. i., hogy mint lehetne segíteni a bajon, azt már nem tudták megoldani sehogysem. A nép meg egyre nagyobb arányokban vándorol ki. 206.000 ember ment az Egyesült Államokba. De azt nem tudni, hogy Brazíliába, Kanadába, meg a többi kisebb államokba hány ember vándorolt. Azokról nem szól a statisztika, csak néha-néha, ködös téli estéken érkező levelek mesélnek nyomorúságról, csalódásról, honvágyról.

A múlt évben 3000 magyar iparos volt a kivándorlók között. Ez a statisztika koronája. A magyar ipar kész erejét adtuk Amerikának. Eladtuk a társadalmat, az a magyar társadalmat, aki megunta „a pártoljuk a honi ipart” jelszót. Elvégre is már kopott egy kissé. Ez a 3000 iparos ember nem az utolsó volt az iparosok között. Az elsők és az utolsók nem vándorolnak ki. Az utolsóknak utiköltségek sincs. A 3000 tehát a közepes, a java, a szíve a céheknek, akik eladták kis házukat, szerszámukat és azzal indultak ki.

A múlt esztendő tele volt válságokkal. Politikai, gazdasági válságok váltották fel egymást és akinek soha sem jutott azelőtt eszébe Amerika, azt a viszonyok, a közállapotaink tarthatatlansága kényszerítette a kivándorlásra. A múlt esztendő igen jó termést nyújtott ezen a téren. Azzal mindenki tisztában van, hogy a kivándorlás pusztán a szomorú gazdasági viszonyokra vezethető vissza. Természetes tehát, hogy ezeket a gazdasági lenyűgöző bilincseket kell megoldani. Oldozgatják is már évek óta, de hiába, mert a nemzetnek minden idegszála le van nyűgözve, a pénzügyi ereje szintén elforgácsolt, lenyűgözött erő, melyet nagy nemzeti akciók szabadíthatnának csak fel.

A kormány munkaadással igyekszik a gátló orvosságot felfedezni. Tán használna is valamit,

Gyomára kell menni bérléssel csinálni, pénzt felvenni a bérlőtől s elküldeni az igazgatónak.

Az öreg Csotos nagy érdeklődéssel hallgatta a magyarázatot, melynek végeztével éppen haza érkezett a háza elé. Megállította a kocsit s azt kérdezte a színesztől:

— Aztán mennyi pénzt akarna Gyomán összeszedni?

— Kétszáz forintot.

— Kétszáz forint? Az nem is pénz. Azt Gyoma városa nélkül is eligazíthatjuk.

— Hogy?

— Hat úgy, hogy szíveskedjék beljebb kerülni, aztán megmondani, hová kell a pénzt küldeni? Én aztán lóra ültetek egy bérest, aki egy-kettőre elviszi.

Ugy is történt. Az igazgató hosszan tartó eszklást kapott a meglepetés örömetől. Egész éjszaka azon törte a fejét, hogy honnan tudta Térey Károly ilyen ördögös gyorsasággal előteremteni a pénzt. Hiszen, ha ternót csinált időközben, akkor sem jutott volna hozzá ilyen hamar.

Negyednapra Térey elmagyarázta a csodát. Akkor ültette kocsira az öreg Csotos. Előbb azonban kivitte a tanya s úgy megfürdősztette tejben-mézben, ahogy a boldogult Kánaán óta magyar színesz még nem fürdött.

A színigazgatóban az állomáson egy nagy elhatározás érelődött meg. Közölte a szintársulattal.

— Elmegyünk az egész társulattal Csotos Péter tanyájára s ott előadjuk rendkívüli dísz-előadásnak a Bánkbánt.

de az határos a lehetetlenséggel, hogy a gyarmati függés okozta depressziót ezúton orvosolják. Minkünk nincs tanácsunk. Könnyű tanácsolni, könnyű a hibákat felsorolni, olyanokat, amit a vak is lát; de nehez egy évek óta súlyos helyzetben levő országot a gazdasági boldogulás útjára terelni.

Az amerikai magyar lapok jellemzik legelőkeltebben a kivándorlók nyomorúságát. A minap egy vasúti szerencsétlenség alkalmából 30 ember halt meg. Mind telivér amerikai, de hogy a vasutársaság csökkentse a bajt, a jelentést így fogalmazta: „A kiskiklónál 30 ember vesztette életét és 50 megsebesült. A halottak valamint a sebesültek is csak magyarok meg tótok voltak.”

A héten pedig még nagyobb szerencsétlenségről írtak a lapok, hogy egy szénbánya fölrobbant. Közel 200 ember áldozata van s ennek harmada magyar. Ott pusztítottak el idegen föld gyomrában.

A szabadság s az egyenlőség hazájában ennyi az érték, magyar kivándorló.

Merénylet a magyar malmok ellen.

Mikor Németországban az agráriusoknak sikerült egy olyan törvényjavaslatot a birodalmi gyűlés elé terjeszteni, amellyel akarták emelni a külföldi gazdasági cikkek, első sorban a gabona és hus behozatali vámját, felkelt a gazdák között a nemet német közönség és egyhangulag tiltakozott a vámmelés ellen, amely a német mezőgazdaság javára ugyan, de a többi szegény lakosság nagy kárára alaposan megrágitotta volna az élelmi szerek árát. A köztiltakozás nem is volt hiábavaló, a javaslatot, bár még legmagasabb helyekről is támasztották, le kellett venni a birodalmi gyűlés napirendjéről s ad akta tették.

A francia forradalom idejében pedig az történt, hogy a rémítő erejének tudatára ébredt nép a lámpavasakra akasztotta a pékeket, akik fölemelték a kenyér árát.

A közéleti cikkek mesterséges megrágitása büni, amely ellen az államhatalomnak is a legerélyesebben tennie kell. Egész más dolog az, amikor rossz termés, vagy dögvész pusztítja a marhát, vagy éppen aránytalanul nagy a kivitel. De amikor ebben az úgynevezett tejjel-mézrel folyó Kánaánban sem rossz termés nincsen, sem dögvész, sem aránytalanul nagy kivitel, amikor az élelmi szer árának emelkedését csakis az önző, minden közérdeknek fittyet hányó nemzetközi tőke spekulációjának kell tekintenünk, amelynek merénylete ellen már eleve fölemeljük tiltakozó szavunkat.

Arról van ugyanis szó, hogy a liszt már a legközelebbi jövőben meg fog drágulni. Oka lesz ennek egy nagyszabású üzleti és börzei manőver. Ismeretlen, ugylátszik, külföldi tőkék megbízásából a budapesti Kereskedelmi Bank egyre-másra vásárolja össze a fővárosi nagy malmokat s ha

Mindenki, még a sugó is remek ötletnek találta a művészi kirándulást. Három parasztszékér szállította ki a dekorációkat s a dekorációhoz szükséges művészi személyzetet. Az öreg Csotos tüntető örömmel fogadta a művészi inváziót.

— Énnél okosabbat igazán nem tehettek volna.

Egy repülő dohánypajta lett kijelölve arénának. Az öreg Csotos maga cepelte a deszkákat, gerendákat a színpadépítéshez. Délben kitűnő tanyai ebéd várta a vendégeket, kik örömmel állapították meg, hogy Térey Károlynak Kánaánra vonatkozó hasonlatában semmi túlzás nem volt.

Az előadás is zavartalanul folyt le. Azaz nem egészen. Minden úgy ment, mint a karika-csapás, csak egy nagy hiba mutatkozott: Csotos Péter nem volt látható. Este eltűnt s azóta senki sem látta.

A színészeket ez a körülmény nagyon depresszióztatta. De alig szállt szét az utolsó tabló görögützének a füstje, mikor Csotos Péter megjelent.

Mindnyájan szemrehányásokkal illették.

— Ejnye, ejnye, megse nézte az előadást!

— Mondotta az igazgató komoly elkeseredéssel. — Nem lehetett, könyörgöm, le kellett mennem a birkasztatóhoz. Külömben nem az előadás számát, hanem a szíveséget...

Zöldi Márton.

ezekkel készen lesz, a vidékekre kerül a sors. A sötét háttérből fenyegető külföldi tőke azt akarja, hogy a magyar malmok s így az egész hazai lisztipar egy kézben, az ő kezében legyen — s akkor aztán kénye-kedve szerint szabhatja meg nemcsak a liszt árát — de még a búzáét is. A liszt árát ugyanis felemeli — a gabonáét pedig, melyet vásárolnia kell, lenyomja. Az olcsó gabonaár ellen hiába prüszköl majd a magyar gazda — egyetlen vásárlója van csak: a malom és az egész országban egyöntetűen megállapított árt fog fizetni a buza métermázsáért. De a gazda, ha az árat alacsonynak találja, nem segíthet magán, mert a búzát, mint már mondtuk, csak a malom veszi meg.

Elő fog tehát állani az a lehetetlen helyzet, hogy nem lesz ára a búzának, de annál drágább lesz a kenyér.

El fog jönni az a lehetetlen helyzet abban az esetben, ha az illetékes köröknek nem nyílik fel idejekorán a szemük s fel nem lépnek ez ellen a magyar közönségét imminensen fenyegető veszedelmek ellen.

Nem szabad tőnni, hogy a hazai malmok egy millió trószot kezébe kerüljenek, nem szabad tőnni, hogy spekuláció állapítsa meg a gabonánk és lisztünk árát.

Elég szomorú dolog, hogy az ilyen hazafiatlan, káros akciónak a végrehajtására egy tekintélyes magyar pénzintézet vállalkozott.

Az államnak s a hazafias magyar tőkének el kell követnie mindent, hogy a tervezett merénylet kudarcot valljon.

Erdősi Dezső.

H I R E K.

Lakodalomban.

Ősi szokás, hogy a magyar ember lakomát ül. Soha sincs erre több oka, mint menyegző alkalmával. Farsang utolsó szombatján volt Sümege is egy lakodalom. Hol, kinél: nem tartozik a dologra. Vigau volt a násznép, itta a hegy levét. Sűrűn járt a pohár s minél sűrűbben járt, fordult, a nál vigabban csegett, annál hangosabban volt a lakodalmas nép.

Hát ez lakodalmon már úgy illik. Nem is szólunk rá egy teremtet szót se.

Volt azonban a lakodalmas nép között három surján legényke is. Azaz még csak mestersinások, akik csak ezután kerülnek a legénysorba. Biz a pohár ezek között is sűrűn járt, gyorsan ürült s vége — alapos berúgás lett.

Ez már aztán nincs rendjén. Mert gyerekeket berúgatni, nincsen abban semmi virtus, verje meg a Jézus Krisztus.

Másnap erősen kötyagos fejjel, fődöngve jelentkeztek az ipariskolában. Persze haza kellett őket küldeni, hogy aludják ki a bor, pálinka mámorát.

Ez az, amit megrovunk. Nem az ifjakat, hanem azokat a felnőtteket, akik bolond fejjel annyi bort itatnak gyerekekkel, hogy nagy böngőnek nézik az eget is.

Mert nincs csunább látvány mint a részeg gyerek, no meg a becsipett asszony.

Ha lakodalom van, vigadjon a gyerekek ember is. De amúgy is tüzes vért ne forralják még föl szeszrel, mert bizony sok elzülött életnek kiinduló pontja volt az a pohár bor, mely az ifjat először ismertette meg a részegség mámorával.

— Nagylelkű alapítvány. Ádám Iván tb, kanonok, papikovácsi esperes-plébános, a sümegei reáliskola volt érdemes igazgatója 2800 korona alapítványt tett le a veszprémi székeskáptalan vezetése alatt álló egyházmegyei alapítványi hivatalban a célból, hogy annak kamata a Kúp község híveiből kikerülő szegényesorsú tanulókat segélyezésére fordíttassék. A nemes lélekre valló szép tett nem szorul dicséretre.

— Börtönvizsgálók kinevezése. A börtönvizsgálóbizottság tagjaivá az 1904. évre a vármegye főispánja Zalaegerszegre Deák Mihály, Szily Dezső és Thassy Kristóf, Nagykanizsára Eperjesy Sándor, Koller István és Ruzsicska Kálmán dr, Balatonfüredre, Tapolcára és Keszthelyre Bogyay Máté, Sümege Barcza László, Alsólendvára, Letyenyére, Csáktornyára és Perlakra Ziegler Kálmán bizottsági tagokat nevezte ki.

— Jótékonyág. Egyszerre két sümegei urnó áldozatkészségéről kell hálás köszönettel megemlékezni, kik ismételtén gyarapították a belső felszerelés dolgában szegényes plébánia templomot. Ugyanis özv. Raile Józsefné urnó a bőjt időszakra megfelelő igen szép oltárterítőt ajánl.

dőzött. Özv. Jenyay Gézáé urad pedig ugyan-ezen időszakra alkalmas szép művésztráns ruhákkal látta el templomunkat. Mind a két jószívű urasszonynak ezen az uton is köszönetemet nyilvánítom. Németh János plébános.

— **Korpótlék.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter városunk 6 elemi iskolai tanfőjének második korpótlékát is államszegélyképpen 5 évre utalványozta.

— **Sajtóhiba.** Lapunk múlt számában közöltük az iparos-íjűség báljának felülfizetőit. A névsorból *Sümegei Tivadar* neve 5 koronával kimaradt, míg pótlólag közlünk.

— **Népgyűlés.** A zalavármegyei függetlenségi és 48-as párt megalakulása végett Zalaegerszege, a Főtéren 1904. február hó 28-án délelőtt 11 órakor népgyűlés, folytatólag pedig alakuló közgyűlés lesz, melyen a függetlenségi és 48-as országos harcos pártnak több jeles tagja is megjelenik s melyre megyénk minden függetlenségi és 48-as érzelmű honfiát és honleányát meghívják.

— **Hitelbiztosítók.** A Zalavármegyei gazdasági egyesület munkakörébe vette a hitelbiztosítók alakítását is. A sümegvidéki gazdasági legutóbb tartott közgyűlésén szintén elfogadta az anyaegetletnek ez eszméjét s kimondotta, hogy hitelbiztosítók alakítása végett mozgalmat indít. Ennek első eredménye már megvan. A községe javáért melegen buzgó *Illés Ráfael* türjei premontrai kormányzó lelkes agitálása Türjei megeremeltette az Országos középonti hitelbiztosítók fiókját, amelyre nyomban 212 részvényt jegyeztek s a lakosság oly szívesen fogadta a felhívást, hogy rövidesen 400 részvény együtt lesz.

— **Községi és körjegyzők fizetésrendezése.** A belügyminiszter rendeletet látott az alispánokhoz, hogy március 1-ig hozzá pontos tételt tegyenek arról, hogy a vármegyék összes nagyközségeiben és körjegyzőségeiben hány segédszolgálatos van alkalmazásban. — Ki kell mutatni azt is, hogy ezen segédmunkásoknak milyen az elméleti képzettségük, mekkora a javadalmazásuk és mióta szolgálnak, valamint arról is jelentést kell tenni, hogy milyen jellegű az állás, a melyet betöltenek. Ezekre az adatokra a jegyzők fizetésrendezése céljából van szükség. Mint felhívatalosan jelentik, a községi és körjegyzők, valamint a közigazgatási tisztviselők fizetésrendezését március hónap folyamán be akarják fejezni.

— **Ajándék a Darnay-Muzeumnak.** A magyar Nemzeti Múzeum néprajzi osztálya Darnay Kálmán sümegei muzeumát abból a célból, hogy szemléltetővé tehesse az itteni őskori életet, megajándékozta oly vadtörzsek népei által használt fegyverekkel, kik még ezelőtt 30 évvel ekkori műveltségben éltek, úgy mint hazánk őslakói Krisztus előtt 3000 évvel. A sorozat felszerelt kétféle szőlő, obszidián kőzetből, szilánkolt hosszú nyelű hajító lándzsából áll. Önyvi hosszú nyilazó-íj és hozzávaló nyilvesszők egészítik ki a sorozatot. Az érdekes tárgyakat Biró Lajos és Fenischel Sámuel gyűjtötte, részben Uj-Guineában, részben Szudor és Admiralitás szigetek vadtörzseitől. A tárgyak már ki vannak állítva és vasárnap délelőtt 8—10 óráig megismerhetők.

— A múlt napokban Bogay Irma Csabrendekről ajándékozta meg a muzeumot 2 darab érdekes alabárdal. Hasonló tulipánalakú alabárdok, melyek szurásra, vágásra, ütésre egyaránt alkalmasak, nagy szerepet játszottak a XVII. század harcászataiban. — Novák Sándor bábosmester Sümegegről újabb ismét 10 db XVIII. századbeli bábustó mintával gyarapította a muzeum gyűjteményét. Havassy Józsefné régi óráát, Pentz Mihály XVII. századbeli nagy kulcsot ajándékozott.

— **Közyűlés.** A sümegei iparos ifjuság egyesülete folyó hó 14-én délután 3 órakor tartotta évi rendes közgyűlését. Eitner Jenő elnök a gyűlést megnyitván, a múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvét tudomásul vették. Azután a számvizsgáló bizottság jelentése következett, mely szerint az egyesület vagyona a felszereléseken kívül 1690 K 04 fillér, melyből 1544 K 69 fillér a takarékpénztárban van elhelyezve. Ezután az elnök indítványára *Lukács Gábor* pénztáros buzgó működéséért a gyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott s a felmentvényt neki megadta. Az egyesület megrendeli az eddig járt lapokon kívül az *Iparosok olvasó társát* is. Két üresedésben levő választmányi tagsági helyre *Adorján Sándor* és *ifj. Tóth József*et választották meg. A szolgálat 10 korona jutalmat szavaztak meg. *Tóth József* elhalálozásán a közgyűlés fájdalmit jegyzőkönyvbe iktatták. Végül elnök beszédet intézett a gyűléshez, melyben összetartásra buzdította a tagokat, *Balasis József* választott határos szavakkal. Több tárgy nem lévén, a gyűlés az elnök zájós életésével véget ért.

— **Tánmulatság.** A sümegei farsang mulatságaihoz méltóképpen tartozik a polgári önképző körnek február 13-án tartott bálja. Fesztelen jókedv, élénk derűt hangulat uralkodott az egész

éjen át, hogy szinte forró volt tőle a levegő. Nem csoda, a szép leányok, ifjú menyecskék tüzes szeme, aranyos kedélye meghabonázta és felvillanyozta a meglelt férfiakat is, bizony ezek is úgy megijázták a kopogást csakugy rezgett bele a terem Ott voltak: Asszonyok: Albert Józsefné, Balasis Józsefné, Beldický Kálmáné, Csutorás Józsefné, Fazekas Gyuláné, Gróf Tivadarné, Gombár Józsefné, Huppán Lajosné, Klaffi Lajosné, Krajcár Imréné, Kovács Zsigáné, Lázár Istvánné, Lázár Károlyné, Mohos Antalné, Novák Sándorné, Novák Zsigmondné, Orbán Istvánné, Tóth Józsefné, Tillhof Károlyné, Úr Pálné, Veninger Gyuláné, Leányok: Bazsó nővérek, Balasis Margitka, Gombai Aranka, Holl Erzse, Huppán Erzse, Lázár nővérek, Lázár Magda, Mohos nővérek, Szerencse Juliska, Tillhof Mari és Tóth Magdus.

— **Farsangi est.** Szép és mulatságos estélyt rendezett a Zalaszevári rom. kat. olvasókör farsang utolsó napján tagjai számára. Össze gyűjtötte a kör fiatal tagjait, hogy elvonja őket a kocsmától s a tócsinoktól ööl pálinkától, mit ilyenkor bőven szoktak fogyasztani az ifjak. E helyett felszolgált minden tagnak, 20 fillér ellenében, egy-egy csésze teát. Az estélyen megjelent Holub János plébános, a köz elnöke is, ki ez alkalommal sem mulasztotta el az ifjakban a vallásos érzést és a hazaszeretetet ápolni. Lelkes felszólalásaiban többször buzdította őket az Isten, haza és a király szeretetére. Hazafias dalok éneklése és tánc mellett éjfélig maradt együtt a jókedvű flakosság.

— **Köszönet.** A sümegei polgári körnek febr. 13-án tartott tánmulatságán felülfizettek: Eitner Sándor 9 K, Eitner Zsigmond, Eitner Jenő, Ereki István 4—4 K, Pozsonyi József 2 K, Steiner Simon, Miksy János, Sugár Jakab, Zschiesche József, Németh Lajos, Darnay Kálmán 2—2 K, Baka István, Bachinger N., Albert János, Gróf Tivadar, Beldický Kálmán, Kohn Izidor, Apfel Géza, Böhm Gáspár, Böhm Pál, ifj. Eitner Sándor, Karácsony Kálmán, Gombár József, N. N., Éles Károly, Berethalmi Soma 1—1 K, Fazekas Gyula, Bazsó József 60—60 f, Németh Mihály, Hajós István 40—40 f, összesen 53 K. A felülfizetők fogadják a rendezőség hálás köszönetét.

— **A sümegei önk. tűzoltócsapat** tánmulatságán felülfizettek: Sümegei Tivadar 5 K, Krisztinkovich József 4 K, Zschiesche József 2 K 80 f, Fejes Lajos 1 K 60 f, Almási Péter, Eitner Jenő, Mojzer Imre, Gróf Lajos, Bricht Viktor 1.20—1.20 f, Jankó Árpád, Éles Károly, Kriesch József, Simon Lajos, Mesterházy Sándor, Horváth Gábor, Varga István 1—1 K, Dörnyei Dénes, Szijártó György, Urr János 60—60 f, Fazekas Gyula 50 f, Tóth József órák, Molnár Ferenc, Csiszár István, Varga Lajos, Lisliz István, Sipos József, Bekó József, Takács Antal, Lisliz Károly 40—40 f, Kun Sándor, Lázár Károly, Klaffi Lajos, Molnár Kristóf, Pozsicsál György, Strausz Lajos, Nagy Margit, Horváth Juliska, Schaffer Jenő, Gombay Lajos, Wiesinger Károly, Olasz Lajos, Hegyi Gyula, Horváth József (kovács) 20—20 fillért, akik ez uton is fogadják a parancsnokság hálás köszönetét.

— **Vigyázzunk a gyermekekre.** Sümege a diftiritisz és a kanyaró fölépett a kisebb gyermekeken. Figyelmezteljük a szülőket, vigyázzanak szemök lelkök fényére, gyermekeikre.

— **Derű és ború.** Rövid volt a farsang, de jó volt. Sok eleven, élénk mulatság esett meg Sümege is, mulathatott, akinek kedve volt, no meg mindennek főfőtényezője: pénz volt rá. A házasságra azonban nem nagy hajlandóság mutatkozott. Mindössze 13 párt fűztek össze Himen rózsaláncával. Hja! maholnap bizony vaslánc lesz az, úgy megnehezedik az élet sora. Talán ez az oka annak is, hogy a holondos hushagyó keddek is oda vannak. Máskor egész karnavárok estek meg ezen a napon, ma semmi jele, hogy zóródik a vidámság évszaka, a farsang. Hanem azért a bőjtöt megilletődést szívvel fogadjuk. Mert akármilyen nehéz is az élet, bizony ragaszkodunk hozzá, a hamvazó szerda pedig eszünkbe juttatja, hogy porból lettünk, porrá válunk. Ezt hirdeti az a hamu a homlok: el veled minden hiúság és kérkedés, zaj és pompa, mert bizony tebeled is csak por és hamu lesz egykor. Memento mori!

— **Állategészségügyi mizériák.** Az állategészségügyi szakszolgálat államcsírástól szóló törvény és az ez alapon napvilágot látott rendeletek számtalan jogos panaszra adtak okot. A tenyésztők panaszaiban folytonosan a állatforgalmunk a legnagyobb mértékben meg van nehezítve. Ez indította az országos magyar gazdasági egyesületet arra, hogy ismételtén foglalkozzék állategészségügyünk bajaival, illetve a forgalmat korlátozó kormányrendeletekkel, melyeknek ügye legközelebb kerül szönyegre. Hogy lehető teljeségükben mutathasson rá a forgalmat nehezítő felesleges és a gyakorlati életben keresztül nem vihető intézkedésekre, az egyesület arra kéri a gazdákat, hogy közöljék az egyesülettel a szöb-

forgó törvénynek és rendeleteknek amag intézkedéseit, melyek megváltoztatását szükségesnek tartják, mint olyanokat, melyek a járványok elfojtására alkalmatlanok, de emellett az állatforgalmat feleslegesen megnehezítik s a tenyésztőket megkárosítják.

— **Baleset.** Kis István kolontári földműves Pusztamiskén dolgozott egy szecskavágó gépuél. A szalmát nem akarta behuzni a gép, Kis hát balkezevel nyomta befelé a szalmát, miközben a gép balkezeit elkapta s az alsó kart összeroncoltta. Most jobb kezével iparkodott a gépbe került karját kiszabadítani, de a gép ennek 3 ujját is elkapta. A súlyos sérült embert behozták a sümegei kórházba, ahol alsó balkarját s jobb keze 3 ujját le kellett vágni. Bizony a szegény ember nyomorék lett.

— **Megették a rókák.** Sárközi András pozvai 37 éves cigány január hó 7-én Hosszúperesztegen mulatott, s az ottani korcsmából holtreszveg állapotban távozott, s azóta teljesen nyoma veszett. F. hó 14-én a farkaserdőben egy összemarcangolt emberhullát találtak. Mellette heverő eszímájáról, a zsiros kalapjáról és összerongyolt dolmányáról felismerték, hogy a hulla Sárközi Andrásé, kinek holttestét a rókák megették, csupán a eszímában levő lábszárát és lábfejét hagyták meg az egész emberből.

— **Gyökerező szőlővessző.** Fajtiszia peronoszporamentes olasz rizling és Muscat ottonell gyökerező vessző eladó, de csak korlátolt számban. — Hol, megmondja a kiadóhivatal.

— **Konyhakertész** kerestetik, nős vagy nőlen. Bővebbet a kiadóhivatalban.

— **Aki kertjét szereti, szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar,** az fedezze meg szükségletét *Mautner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésében Budapest, Rottenbiller uca 33.* A cég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ez az árjegyzék az általánosan ismert, világhírű kitűnő magvakon kívül még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti- és virágújdonságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

CSARNOK.

A vágy.

Bár érzem, hogy a küzdelemben
Hány szép virágom hervadt el,
Érzem, ha vihar zúg felettem,
Létfámról lombot tép, seper:
Miert van, hogy bár e küzdésben
Lelkem — vesztére — ég, lobog, —
Ez égésre, e lobogásra
Mégis gyönyörrel gondolok.

Ha volna könnyem, mely omolva,
Életviharért bér lehet:
Zokogva hányszor ontanám én
A fájó, égő könnyeket!
De könny vágyam el nem oltja.
E vágy tovább is küzdni készit
Nyüzsgő véremnek minden cseppje
Mámor közt éli át a vészt.

Tudom és érzem gyakorta:
Soká így nem tart. Nem leszen
Az életküzdes vágyam tárgya,
Mi hajtson, üzzön szüntelen.
Ó mért e tudat, miert ez érzés,
Ami jövőm így festi meg:
Hogy elvesz éltém kéje, üdve,
Ha vágyam nem forr, nem piheg.

De amíg vágyól a szíveimben,
Mi ott csapongva, fennen ég:
A déli napszakán verőfényt
Nem hiába hint rám az ég,
Am éjjel lesz a verőfény is,
Ha vágyam napja elborul
S életvihar és hős harc heviti:
Reám a béke hantja hull.

Minke Béla.

Lakások, gazdasági épületek

fedésere szolgáló vízátlatlan

kátrányos fedőlemezt,

kátrányos pépszalagot és

kátrányt állandóan raktáron tart

és a legolcsóbban elárusit

Würzburger Jakab, Sümege.

Kérjen mindenki
saját érdekében

Valódi Kathreiner-féle
Kneipp-maláta kávé

csak oly csomagokban, a melyek a Kneipp páter védjegyét és a Kathreiner nevet viselik, és kerülje gondosan a silány utánzatok elfogadását.

Hirdetéseket
jutányos áron felvesz
a kiadóhivatal.

Sár cipő (galoschni)
hölgyek részére 1 pár
1 frt 25, duplaerős,
urak részére 1 frt 75.
Würzburger Jakabnál,
Sümege.

AZ „ANCOLKIRÁLY” 192
IV. Károly 16. KÉRÜT

KLEIN és SCHWARCZ
legnagyobb férfi-, fiú- és
gyermek-ruha-áruház,
Legelősebb és legjobb be-
vásárlási forrás

Videki megrendések gyorsan és pontosan
eszközöltenek.
Képes árjegyzék ingyen.

Gazdák és állat- tenyésztők

figyelmébe ajánlom
az állatok emésztését elősegítő

t á p p o r t,

mely eredeti csomagokban kapható

Márkus Salamon Fia
cégnél, * * * Sümege.

BRÁZAY FÉLE
SÖSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLÉKELVE VAN!

Pártoljuk a hazai ipart és vi-
seljünk

szegedi nyakravalót,

mely dús választékban kapható

Márkus Salamon Fia
cégnél, Sümege.

8 nap próba!

Csak 2 75 forintért küldök
utánvételt, vagy az óz-
szeg előleges beklüldése
mellett.

Egy nélkülözhetetlen nickel remont. zseb-
óra „System-Roskopf Patent” jeggyel, 36
órás szerkezettel és másodpercmutatóval,
pillanatra pontosan járó, 3 evi jótállással,
(egy elegáns aranyozott óralánc és reklám-
cikk ingyen mellékeltek).

Nem megfelelőnél pénz vissza, azért veszte-
ség kizárva.

M. J. Holzer

óra- és ékszer gyári raktár nagyban,
Krakau, (Öst.) Dietelsg. 66.

A cs. és kir. állami hivatalnokok szállítója.
Képes óra- és ékszer-árjegyzékek ingyen és
bérmentve.

Ügynökök kerestetnek.
Hasonló hirdetések utánzatok.

ACETYLEN

központi telepek építését és berendezését eszközli a leg-
előnyösebb feltételek és jövődélmezőségi szavatosság mellett

KLINGER RICH. gép és fémárugyár
magyarországi telepe, **BUDAPEST VII. HERNAD-U. 43.**

Üzemben lévő építés alatt álló telepek: Cirkvenica, az Adria
partján, Spitz a Duna mellett, Gumpoldskirchen Bécs mellett,
Neustadt a d. Tafelfichte Csehországban, Graunersdorf Alsó-
Ausztriában, stb.

Minden vevő jogosítva van az arút (eredeti csomagolásban) az alatt említett intézetben (Wien IX.)
díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Trieszti Cognac parlamenti intézet (Destillerie.) CAMIS és STOCK BARCOLABAN
TRIEST mellett ajánlja belföldi

GYÓGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerész egyesület kísérleti álló-
mása ellenőrzése alatt áll.

1/2 palack 5 korona, 1/2 palack 2 60 korona. 10 palack rendelésénél 10% engedmény.

Kapható: Sümege, Márkus Salamon Fia fűszerkereskedésében;
nagybani eladás a vidék részére Sattler Józsefnél, Nagy-Kanizsán.

Minden vevő jogosítva van az arút (eredeti csomagolásban) az alatt említett intézetben (Wien IX.)
díjmentesen megvizsgáltatni.

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és elemiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX. Spitalgasse 31.

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és elemiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX. Spitalgasse 31.